

URZĄD STATYSTYCZNY W KIELCACH
ul. Zygmunta Wróblewskiego 2, 25-369 Kielce

Kontakt: e-mail: sekretariat@stat.gov.pl
tel. 41 249 96 00
fax 41 249 96 04

Internet: <http://kielce.stat.gov.pl/>

KOMUNIKAT O SYTUACJI SPOŁECZNO - GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO W CZERWCU 2017 R.

Nr 6/2017

opublikowany 28.07.2017

- ⇒ W czerwcu 2017 r. utrzymało się wysokie tempo wzrostu przeciętnego zatrudnienia, a jego skala wyraźnie przewyższała ubiegłoroczną (o 5,3%).
- ⇒ Według stanu na 30 VI 2017 r. stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 9,1%, wobec 9,5% przed miesiącem i 11,3% przed rokiem.
- ⇒ W czerwcu br. odnotowano poprawę warunków płacowych w sektorze przedsiębiorstw. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w skali roku było o 8,5% wyższe w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, a zarejestrowany wzrost był najwyższy od pięciu lat (przed rokiem wynagrodzenia wzrosły o 2,9%). Na przestrzeni I półrocza br. przeciętne wynagrodzenie brutto wzrosło w znacznie większym stopniu niż przed rokiem (o 6,8% wobec 2,4%).
- ⇒ Poziom cen większości detalicznych artykułów żywnościowych podniósł się w skali roku. Podrożała część produktów zbożowych i mlecznych, oraz wszystkie tłuszczowe. Utrzymała się podwyżka cen nieprzerobionych produktów mięsnych, rosła ponadto cena prawie wszystkich wędlin. Potaniały lub nieznacznie zdrożały natomiast podstawowe warzywa. Ponownie (po kilkumiesięcznym wroście) odnotowano spadek cen paliw, a na stałym, niskim poziomie pozostała wyżka wydatków na usługi wynikające z użytkowania mieszkania. W stosunku do ub. roku nie zmieniły się opłaty związane ze zdrowiem.
- ⇒ Na rynku rolnym w czerwcu br., w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku, niższe były ceny skupu ziemniaków, żywca wołowego i drobiowego, a wyższe ceny pszenicy, żywca wieprzowego oraz mleka. W tym samym okresie na targowiskach wzrosły ceny pszenicy i żywca wieprzowego. W porównaniu z poprzednim miesiącem poprawiła się opłacalność produkcji żywca wieprzowego.
- ⇒ W czerwcu br. utrzymała się wysoka dynamika produkcji sprzedanej przemysłu. Sprzedaż przekroczyła poziom sprzed roku o 9,1%. Znaczny wzrost produkcji w kolejnych miesiącach spowodował, że po I półroczu sprzedaż przekroczyła poziom z roku poprzedniego o 13,7%.
- ⇒ Po dwóch miesiącach spadku ponownie odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w ujęciu rocznym. W czerwcu 2017 r. ukształtowała się na poziomie o 3,2% większym niż w roku poprzednim. Na przestrzeni 6 miesięcy 2017 r. wzrost był zbliżony do notowanego w I półroczu 2016 r. i wyniósł 3,4%.
- ⇒ Według wstępnych danych, w badanym miesiącu przekazano do użytkowania o 82,6% więcej mieszkań niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku, a liczba mieszkań przekazana na przestrzeni I półrocza br. była o 4,2% większa niż przed rokiem (w I półroczu 2016 r. odnotowano wzrost na poziomie 0,9%).
- ⇒ W czerwcu br. sprzedaż detaliczna zwiększyła się w skali roku o 9,8% (przed rokiem odnotowano wzrost o 3,9%). Z kolei sprzedaż hurtowa była o 7,9% niższa niż osiągnięta w czerwcu 2016 r., wobec ubiegłorocznego wzrostu na poziomie 1,9%. W I półroczu 2017 r. sprzedaż detaliczna zwiększyła się w skali roku o 7,7% (w analogicznym okresie ub. r. odnotowano wzrost na poziomie 3,1%). Z kolei sprzedaż hurtowa w okresie styczeń-czerwiec br. zmniejszyła się w skali roku o 1,6% wobec odnotowanego w I półroczu ub. r. wzrostu na poziomie 3,5%.

SPIS TREŚCI

	Strona
Rynek pracy	4
Wynagrodzenia	8
Ceny detaliczne	10
Rolnictwo	12
Przemysł i budownictwo	15
Budownictwo mieszkaniowe	17
Rynek wewnętrzny	19
Wybrane dane o województwie świętokrzyskim	20

UWAGI OGÓLNE

Prezentowane w Komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz o produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o sektorze przedsiębiorstw, dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o cenach detalicznych dotyczą towarów żywnościowych i nieżywnościowych oraz usług, które pochodzą z notowań cen prowadzonych przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen; ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu,
- o skupie produktów rolnych obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2010 r.).

Liczyby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

Dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007.

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007 (PKD 2007)

skrót	pełna nazwa
	sekcje
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	produkcja wyrobów z drewna, oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
produkcja wyrobów z metali	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

ZNAKI UMOWNE

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło.
Kropka (.)	–	zupelny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak (x)	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak (*)	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
Znak (Δ)	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

Dane charakteryzujące województwo świętokrzyskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Kielcach oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

Raport „Koniunktura gospodarcza w województwie świętokrzyskim w lipcu 2017 r.” ukaże się na stronie głównej Urzędu Statystycznego w Kielcach: http://www.stat.gov.pl/kielce/index_PLK_HTML.htm w dniu 31 lipca 2017 r.

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła.

RYNEK PRACY

W czerwcu 2017 r. utrzymało się wysokie tempo wzrostu przeciętnego zatrudnienia, a jego skala wyraźnie przewyższała ubiegłoroczną. Stopa bezrobocia była niższa niż przed rokiem (9,1% wobec 11,3%).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w czerwcu 2017 r. ukształtowało się na poziomie 118,8 tys. osób, tj. o 5,3% wyższym niż przed rokiem, podczas gdy w analogicznym miesiącu poprzedniego roku odnotowano wzrost o 3,0%. *W kraju przeciętne zatrudnienie zwiększyło się w czerwcu br. o 4,3% w porównaniu z wielkością ubiegłoroczną, wobec 3,1% rok wcześniej.*

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	VI 2017		I-VI 2017	
	w tys.	VI 2016 = 100	w tys.	I-VI 2016 = 100
O g ó ł e m.....	118,8	105,3	117,9	105,1
w tym:				
Przemysł.....	63,9	109,2	63,5	109,3
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe.....	56,2	110,1	55,8	110,3
Budownictwo.....	9,7	93,3	9,5	92,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	22,9	101,6	22,8	101,4
Transport i gospodarka magazynowa.....	6,9	104,1	6,9	105,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2,3	100,3	2,4	98,2
Informacja i komunikacja.....	1,4	98,4	1,4	99,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2,2	119,0	2,2	118,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	1,9	109,0	1,8	107,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4,6	102,5	4,4	99,9

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W stosunku do czerwca 2016 r. przeciętne zatrudnienie w sferze usługowej w najwyższym stopniu wzrosło w obsłudze rynku nieruchomości (o 19,0%). Większa była także liczba miejsc pracy w: działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 9,0%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,1%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,5%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,6%) oraz - w niedużym zakresie - w zakwaterowaniu i gastronomii (o 0,3%). Ograniczenie zatrudnienia odnotowano tylko w informacji i komunikacji (o 1,6%). W sferze produkcyjnej przybyło pracowników w przemyśle (o 9,2%), w tym w dominującym przetwórstwie przemysłowym (o 10,1%), natomiast ubyło w budownictwie (o 6,7%).

W relacji do maja 2017 r. wzrost zatrudnienia najsilniej zaznaczył się w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 5,8%). Spadek wystąpił jedynie w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 0,6%) oraz informacji i komunikacji (o 0,4%).

W I półroczu 2017 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 117,9 tys. osób i było o 5,1% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem – o 2,4%). *W kraju zwiększyło się ono o 4,3% (rok wcześniej - o 2,9%).* W bieżącym okresie narastającym największy wzrost zatrudnienia odnotowano w obsłudze rynku nieruchomości (o 18,1%), a ograniczenie - w budownictwie (o 7,7%).

Ze względu na rodzaj działalności w okresie styczeń-czerwiec br., w strukturze zatrudnienia dominowały jednostki przemysłowe (53,8% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw), przy czym w przedsiębiorstwach przetwórstwa przemysłowego znalazło zatrudnienie 47,3%. W relacji do stanu sprzed roku wskazane udziały wzrosły odpowiednio o: 2,0 i 2,2 p.proc. Znaczące odsetki zatrudnionych grupowały także jednostki handlowe (19,3% wobec 20,1% rok wcześniej) oraz budowlane (8,0% wobec 9,1%).

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO ZATRUDNIENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW (przeciętna miesięczna 2010 = 100)

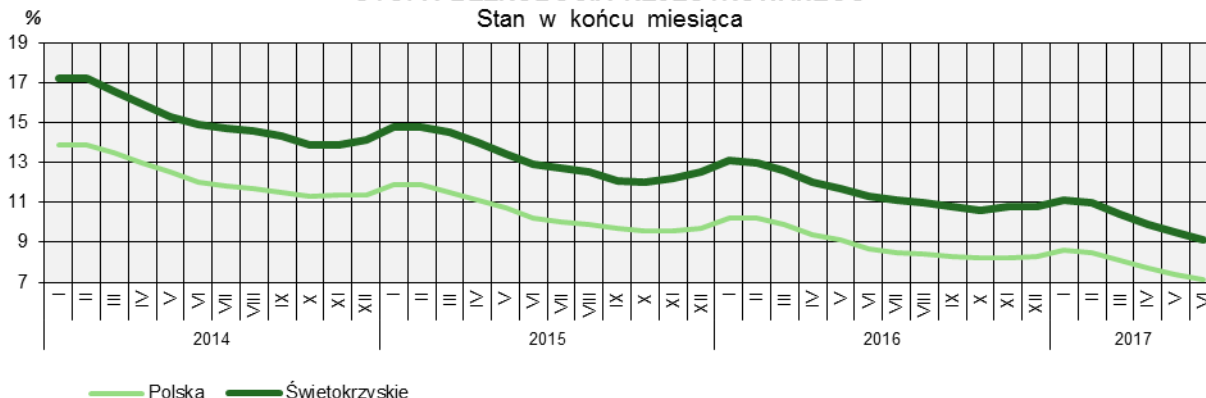
W końcu czerwca 2017 r. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy wyniosła 47,9 tys. osób i była mniejsza o 4,7% (o 2,3 tys. osób) niż w poprzednim miesiącu oraz o 19,5% (o 11,6 tys. osób) niż rok wcześniej. Kobiety stanowiły 51,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, tj. o 1,2 p.proc. więcej niż przed rokiem.

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016	2017	
	VI	V	VI
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	59,6	50,3	47,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	6,8	6,8	6,1
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	9,2	8,6	8,5
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca) w %...	11,3	9,5	9,1

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w końcu miesiąca

Stopa bezrobocia rejestrowanego osiągnęła poziom 9,1%, kształtując się niżej niż przed rokiem (11,3%). W kraju stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 7,1% wobec 7,4% przed miesiącem i 8,7% przed rokiem. Województwo świętokrzyskie należy do grupy województw o wysokiej stopie bezrobocia. Na koniec miesiąca sprawozdawczego najniższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie wielkopolskim (4,2%), natomiast w jeszcze trudniejszej sytuacji niż świętokrzyskie pozostawały województwa: za-

chodniopomorskie (9,3%), podkarpackie (10,0%), kujawsko-pomorskie (10,5%) oraz warmińsko-mazurskie (12,1%).

Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: skarżyski (17,0% wobec 21,1% przed rokiem), opatowski (12,8% wobec 16,5%), konecki (12,8% wobec 15,3%) i ostrowiecki (12,3% wobec 15,1%), a o najniższej — buski (4,4% wobec 5,7%), pińczowski (7,0% wobec 7,7%), włoszczowski (7,0% wobec 8,0%) i miasto na prawach powiatu Kielce (6,4% wobec 7,9%). W porównaniu z analogicznym okresem 2016 r. stopa bezrobocia obniżyła się we wszystkich powiatach województwa świętokrzyskiego, przy czym w największym stopniu w powiatach: skarżyskim (o 4,1 proc.), opatowskim (o 3,7 p.proc.) i jędrzejewskim (o 3,0 p.proc.).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW W 2017 R. Stan w końcu czerwca

W czerwcu 2017 r. w urzędach pracy **zarejestrowano** 6,1 tys. osób bezrobotnych, tj. mniej o 9,9% niż przed miesiącem i o 9,6% niż przed rokiem. Stopa napływu bezrobotnych do urzędów pracy (tj. stosunek nowo zarejestrowanych do liczby aktywnych zawodowo) wyniosła 1,2% wobec 1,3% przed rokiem. Udział osób rejestrujących się po raz kolejny zwiększył się na przestrzeni roku o 0,6 p.proc. (do 83,8%). Wzrosły również odsetki: mieszkańców wsi (o 3,2 p.proc. do 58,1%), osób poprzednio pracujących (o 1,2 p.proc. do 80,2%). Zmniejszyły się natomiast udziały: absolwentów (o 0,5 p.proc. do 11,7%), osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 0,5 p.proc. do 3,8%). Odsetek cudzoziemców pozostał na poziomie 0,1%.

Na przestrzeni I półrocza 2017 r. w urzędach pracy zarejestrowało się 42,1 tys. osób wobec 47,1 tys. rok wcześniej. Z liczby tej 36,0 tys. osób, tj. 85,5% zarejestrowało się po raz kolejny (o 0,3 p.proc. więcej niż w I półroczu 2016 r.). Zamieszkali na wsi stanowili 56,5% ogółu nowo rejestrujących się (przed rokiem – 56,9%).

Z ewidencji bezrobotnych w czerwcu 2017 r. **wyrejestrowano** 8,5 tys. osób, tj. mniej o 2,1% niż przed miesiącem i o 7,9% niż rok wcześniej. Stopa odpływu bezrobotnych z urzędów pracy (tj. stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w danym miesiącu do liczby bezrobotnych na koniec ub. miesiąca) wyniosła 16,8% wobec 14,8% przed rokiem. Z tytułu podjęcia pracy (główniej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 3,6 tys. osób wobec 4,1 tys. osób przed rokiem. Udział tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się o 1,8 p.proc. w ujęciu rocznym (do 42,9%). Zmniejszyły się również odsetki osób wykreślonych z ewidencji urzędów pracy w wyniku: niepotwierdzenia gotowości do

podjęcia pracy (o 2,5 p.proc. do 14,5%), dobrowolnej rezygnacji (o 1,8 p.proc. do 7,4%), nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego (o 0,3 p.proc. do 0,5%). Zwiększyły się natomiast udziały osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku: podjęcia stażu u pracodawców (o 2,7 p.proc. do 14,6%), odmowy bez uzasadnionej przyczyny propozycji pracy lub innej formy pomocy (o 1,8 p.proc. do 8,9%), podjęcia prac społecznie użytecznych (o 0,9 p.proc. do 1,7%), nabycia praw emerytalnych lub rentowych (o 0,5 p.proc. do 1,3%). Na poziomie ubiegłorocznym pozostał odsetek osób wykreślonych z ewidencji w wyniku rozpoczęcia szkolenia u pracodawców (2,3%).

Na przestrzeni I półrocza 2017 r. z ewidencji urzędów pracy wyrejestrowano 51,3 tys. osób wobec 53,6 tys. rok wcześniej. Główną przyczyną pozostało podejmowanie pracy, przy czym odsetek tych osób zmniejszył się w stosunku do analogicznego okresu 2016 r. - z 47,0% do 44,7%, w tym pracy niesubsydiowanej zmniejszył się - z 36,1% do 32,8%. Jednocześnie odnotowano spadek udziału osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy - z 14,3% do 12,5%.

W końcu czerwca 2017 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 40,3 tys. bezrobotnych, a ich udział w liczbie bezrobotnych wyniósł 84,1%, tj. o 2,3 p.proc. mniej niż przed rokiem.

Bezrobotni będący w **szczególnej sytuacji na rynku pracy** stanowili 86,4% ogółu bezrobotnych, tj. o 0,9 p.proc. mniej niż przed rokiem. Liczebność omawianej subpopulacji zmniejszyła się natomiast o 20,4%. W omawianym okresie nadal ponad połowę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, których udział w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem zmniejszył się o 1,9 p.proc. w skali roku - do 54,9%. Odnotowano również zmniejszenie udziału bezrobotnych w wieku do 30 lat (o 2,4 p.proc. do 28,2%), w tym osób w wieku do 25 roku życia - o 2,2 p.proc. do 13,5%. W analizowanym miesiącu zwiększył się natomiast odsetek bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,4 p.proc. do 26,7%), posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 1,8 p.proc. do 17,8%) oraz poszukujących pracy niepełnosprawnych (o 0,3 p.proc. do 6,8%). W ujęciu rocznym, liczebność osób bezrobotnych w wieku do 30 lat zmniejszyła się o 25,9%, w tym osób do 25 roku życia ubyło 30,1%, a osób w wieku 50 lat i więcej odnotowano mniej o 15,1%. Z kolei osób długotrwale bezrobotnych i niepełnosprawnych odnotowano mniej odpowiednio: o 22,3% i o 16,4%. Zmniejszyła się również liczebność subpopulacji osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (o 23,3%), osób, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej (o 22,1%) oraz osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 10,1%).

Kategorie osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy kształtowały się następująco:

Bezrobotni	VI 2016	2017	
		V	VI
w % ogółem			
Do 30 roku życia	30,6	28,7	28,2
w tym do 25 roku życia	15,7	14,0	13,5
Powyżej 50 roku życia.....	25,3	26,4	26,7
Długotrwale ^a	56,8	54,3	54,9
Korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.....	1,4	1,4	1,3
Posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia.....	16,0	17,3	17,8
Posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.....	0,1	0,1	0,1
Niepełnosprawni	6,5	6,7	6,8

^a Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

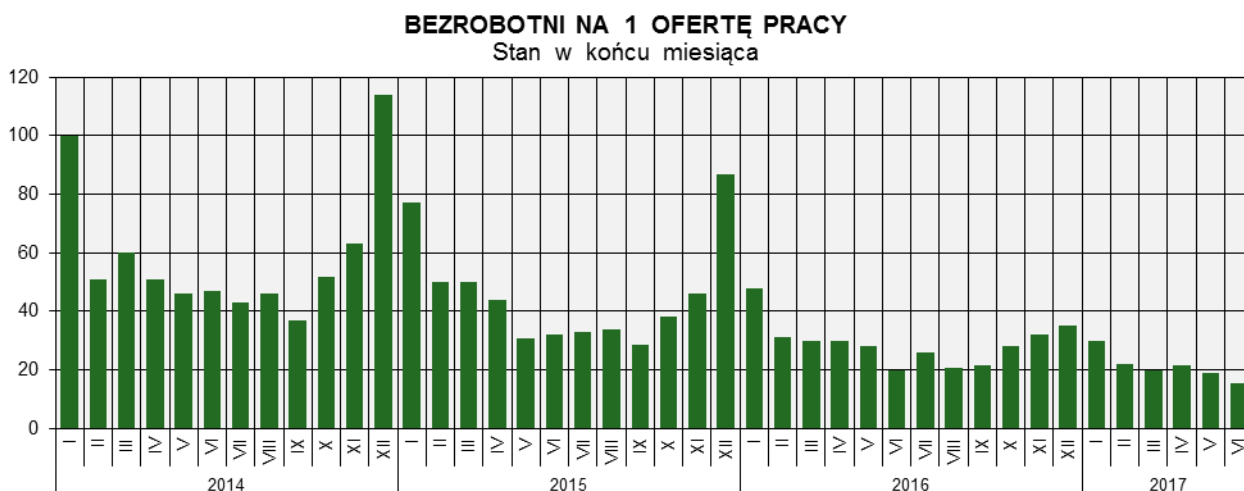
Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu miesiąca sprawozdawczego, 2 zakłady pracy zapowiedziały zwolnienia grupowe (przed rokiem - 5 zakładów).

W czerwcu 2017 r. do urzędów pracy zgłoszono 4,0 tys. **ofert zatrudnienia**, tj. więcej o 0,2 tys. niż przed miesiącem i mniej o 0,2 tys. niż przed rokiem. W końcu miesiąca na 1 ofertę pracy przypadało 15 bezrobotnych (przed miesiącem 19, przed rokiem 20).

Liczba ofert pracy zgłoszonych od początku 2017 r. przez zakłady pracy wyniosła, podobnie jak w 2016 r., 24,0 tys. Na przestrzeni I półrocza 2017 r. urzędy pracy skierowały na szkolenia o 9,8% mniej

osób niż rok wcześniej (1,1 tys. wobec 1,2 tys.). Zmniejszyła się również liczba osób, które rozpoczęły staż – o 7,7% (z 7,7 tys. do 7,1 tys.).

W okresie styczeń-czerwiec 2017 r. wydatkowano z **Funduszu Pracy** 160119 tys. zł wobec 139046 tys. zł w analogicznym okresie poprzedniego roku. Najwięcej przeznaczono na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia (66,2%) oraz na zasiłki dla bezrobotnych (29,4%).

WYNAGRODZENIA

W czerwcu 2017 r. odnotowano poprawę warunków płacowych w sektorze przedsiębiorstw w skali roku, a skala podwyżki, podobnie jak w poprzednich miesiącach br., była wyraźnie większa niż w przed rokiem.

W analizowanym miesiącu **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 3835,01 zł i było o 8,5% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrosło odpowiednio o 2,9%). *W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w czerwcu br. ukształtowało się na poziomie 4508,08 zł i było o 6,0% wyższe niż w czerwcu 2016 r. (rok wcześniej wzrost osiągnął 5,3%).*

**DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO
W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW**
(przeciętna miesięczna 2010 = 100)

W porównaniu do czerwca ub. roku wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto odnotowano w większości analizowanych sekcji sektora przedsiębiorstw związanych zarówno ze sferą produkcyjną, jak i usługową, przy czym najwyższy, znacznie powyżej średniego wzrostu w województwie - w obsłudze rynku

nieruchomości (o 26,6%). Więcej niż przeciętnie wzrosły także płace w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 11,4%), w administrowaniu i działalności wspierającej (o 11,1%), oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 9,4%). Spadek przeciętnych wynagrodzeń zanotowano jedynie w informacji i komunikacji (o 3,0%).

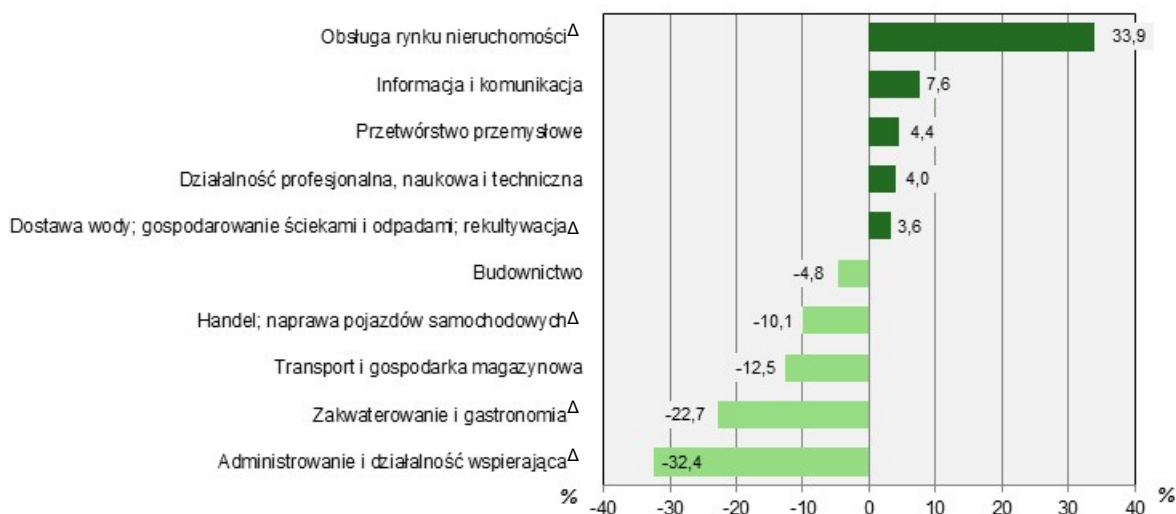
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	VI 2017		I-VI 2017	
	w zł	VI 2016 = 100	w zł	VI 2016 = 100
O g ó ł e m	3835,01	108,5	3720,81	106,8
w tym:				
Przemysł	4122,66	109,3	3968,44	106,5
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe.....	4013,87	109,4	3884,87	107,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4042,43	106,5	3854,45	102,8
Budownictwo.....	3655,58	103,8	3542,94	103,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3385,85	106,9	3344,53	106,5
Transport i gospodarka magazynowa	3211,83	105,3	3254,03	106,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2908,86	107,1	2875,24	107,5
Informacja i komunikacja.....	4042,69	97,0	4004,45	104,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5212,94	126,6	4983,04	129,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	4254,01	111,4	3871,27	107,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2672,04	111,1	2516,98	107,1

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W I półroczu 2017 r. zmniejszył się dystans przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia uzyskanego w województwie do wielkości krajowej. W pierwszych sześciu miesiącach br. roku przeciętne wynagrodzenie w województwie świętokrzyskim było o 16,1% niższe niż w Polsce, podczas gdy w I półroczu 2016 r. – o 17,6%.

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO W SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW W I PÓŁROCZU 2017 R.

W bieżącym okresie narastającym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw, znacznie przekraczające średnie w województwie wypłacono w sekcjach obsługa rynku nieruchomości (o 33,9%) oraz informacja i komunikacja (o 7,6%). Z kolei najniższe wynagrodzenie, znacznie poniżej średniego, odnotowano w administrowaniu i działalności wspierającej (o 32,4%) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (o 22,7%).

W okresie styczeń–czerwiec br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 3720,81 zł, tj. o 6,8% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrosło o 2,4%). *W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w pierwszych sześciu miesiącach br. wyniosło 4433,94 zł i przekroczyło poziom ubiegłoroczny o 5,0% (rok wcześniej wzrost osiągnął 4,0%).* W okresie sześciu miesięcy br. w relacji do analogicznego okresu ub. roku wzrost wynagrodzeń zanotowano we wszystkich analizowanych sekcjach sektora przedsiębiorstw. Najwięcej zyskali zatrudnieni w obsłudze rynku nieruchomości (o 29,3%), w przetwórstwie przemysłowym (o 7,7%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 7,5%).

CENY DETALICZNE

W czerwcu 2017 r., w stosunku do poziomu w analogicznym miesiącu poprzedniego roku, wzrosły ceny detaliczne dużej części podstawowych artykułów żywnościowych.

W grupie „pieczywo i produkty zbożowe” znacznie potaniała kasza jęczmienna (o 9,1%), a na ubiegłorocznym poziomie pozostała cena chleba pszenno-żytniego. Wyraźnie podrożała natomiast mąka pszenna (o 20,8%) oraz ryż (o 10,8%). Cena bułki pszennej, jak w poprzednich miesiącach, nie uległa zmianie.

Utrzymała się stosunkowo wysoka dynamika cen w ujęciu rocznym nieprzerobionych produktów mięsnych, rosła ponadto cena większości wędlin. Mięso wołowe bez kości (z udźca) kosztowało więcej o 8,2%, z kością (rostbef) - o 5,5%, a mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) - o 6,3%. Mniej płacono za szynkę wieprzową gotowaną (o 1,8%), ale więcej za kielbasę - wędzoną (o 11,2%) i suszoną (o 6,6%). Potaniały kurczęta patroszone (o 6,4%), ale stała - w kolejnym miesiącu br. - pozostała skala podwyżek filetów z morszczuka mrożonych (o 3,9%).

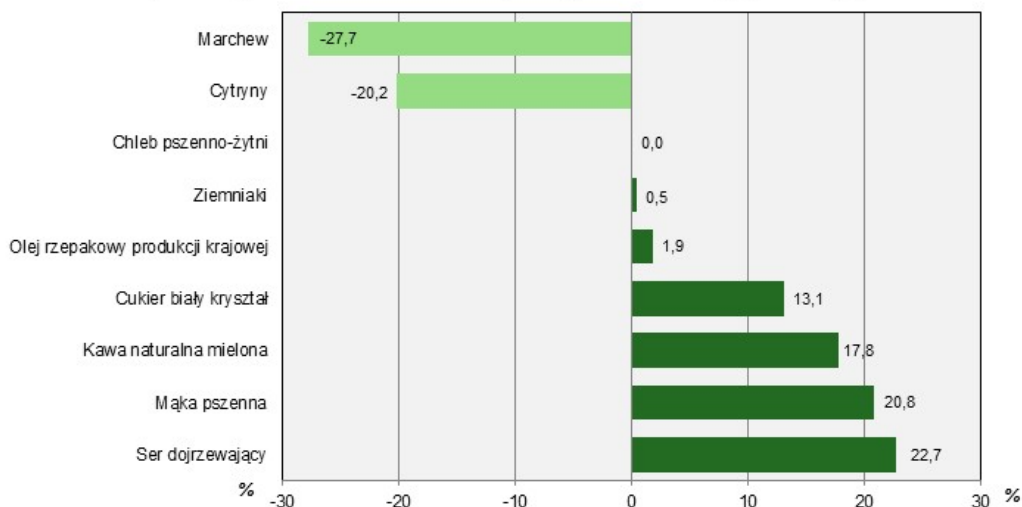
Pogłębiło się zróżnicowanie relacji cen w grupie „mleko, sery, jaja”. W stosunku do ub.r. więcej płacono za ser dojrzewający (o 22,7%), przy obniżce ceny sera twarogowego półtłustego (o 9,3%). Wzrosły ceny mleka krowiego o zawartości tłuszczu 2-2,5%, sterylizowanego (o 14,8%) i o zawartości tłuszczu 3-3,5% (o 5,7%), a spadły - śmietany o zawartości tłuszczu 18% – za 200 g (o 5,8%). Podrożały jaja kurze świeże (o 4,4%).

Podniósł się poziom cen w grupie „oleje i pozostałe tłuszcze”. Więcej płacono za: masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 21,3%), olej rzepakowy produkcji krajowej (o 1,9%) i margarynę (o 0,3%).

Nadal korzystnie dla klientów kształtowały się natomiast ceny większości podstawowych warzyw. W skali roku mniej płacono za cebulę (o 39,9%), marchew (o 27,7%) oraz cytryny (o 20,2%), a więcej za: jabłka (o 25,2%), pomarańcze (o 5,8%) i ziemniaki (o 0,5%).

Z pozostałych artykułów spożywczych wzrost cen objął przede wszystkim cukier biały kryształ (o 13,1%), kawę naturalną mieloną (o 17,8%) i herbatę czarną, liściastą (o 3,0%). Mniej trzeba było zapłacić za czekoladę mleczną (o 6,4%) oraz sok pitny jabłkowy (o 6,2%).

**ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW
ŻYWNOŚCIOWYCH W CZERWCU 2017 R.**
(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

W czerwcu 2017 r. nieco wzrósł - w ujęciu rocznym - poziom cen towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania. Zwiększyły się opłaty za zaopatrzenie w 1m³ zimnej wody (o 0,8%) oraz ciepłej (o 0,5%). Nie zmieniła się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku opłata od osoby za wywóz nieczystości niesegregowanych w budynkach wielorodzinnych.

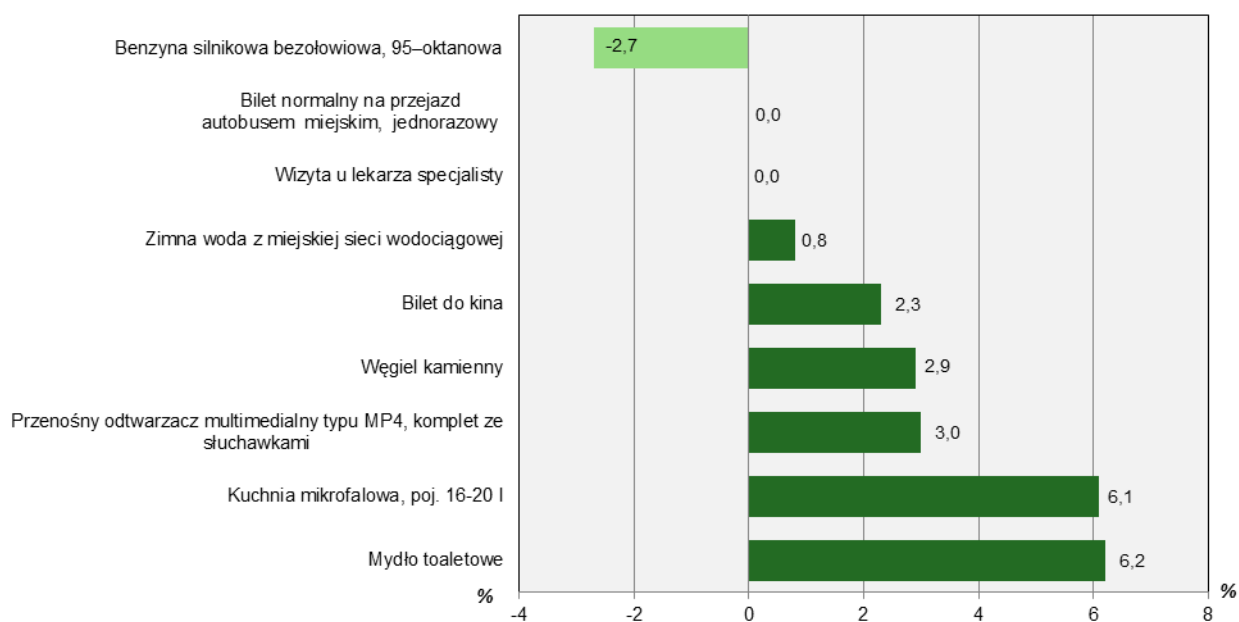
Po kilokumiesięcznej zwyżce, ponownie spadły ceny w zakresie transportu - o 2,7% benzyny silnikowej bezołowiowej (95-oktanowej) i o 1,4% oleju napędowego.

Pasażerowie komunikacji miejskiej płacili tyle samo co przed rokiem za bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim, ale więcej (o 2,8%) za przejazd taksówką osobową (taryfa dzienna za 5 km).

Wyżej kształtowały się ceny towarów i usług związanych z kulturą – o 2,3% biletów do kina oraz o 2,5% gazety lokalnej.

Opłata za wizytę u lekarza specjalisty pozostała na ubiegłorocznym poziomie.

**ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW
NIEŻYWNOŚCIOWYCH I USŁUG KONSUMPCYJNYCH W CZERWCU 2017 R.**
(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

ROLNICTWO

Na rynku rolnym w czerwcu br. przeciętne ceny skupu pszenicy, żyta, żywca wieprzowego i drobiowego były wyższe niż przed miesiącem; mniej płacono za ziemniaki, bydło rzeźne i mleko. W ujęciu rocznym wyższe były ceny pszenicy, żywca wieprzowego i mleka. Zmiany cen na rynku żywca wieprzowego i zbóż wpłynęły na poprawienie wskaźnika opłacalności tuczu trzody chlewnej.

W czerwcu br. średnia temperatura powietrza na obszarze województwa świętokrzyskiego wyniosła 18,4°C i była o 2,4°C wyższa od przeciętnej z lat 1971-2000, przy czym maksymalna temperatura wyniosła 32,3°C, a minimalna – 4,1°C (obie wartości zarejestrowano w stacji meteorologicznej w Kielcach). Średnia suma opadów (22 mm) stanowiła 29% normy z wielolecia¹. Odnotowano 11 dni z opadami.

Warunki pogodowe w czerwcu były zróżnicowane i na ogół korzystne dla rolnictwa. Na podstawie cyfrowej analizy zdjęć satelitarnych stanu rozwoju upraw, wykonanej w Instytucie Geodezji i Kartografii przez Zakład Teledetekcji stwierdzono, że stan upraw w województwie świętokrzyskim w miesiącu czerwcu był w I dekadzie podobny, a w kolejnych znacznie lepszy w porównaniu do analogicznych okresów ubiegłego roku. W miesiącu czerwcu w niektórych rejonach województwa zaobserwowano znaczne braki uwilgotnienia gleby. W czerwcu przystąpiono do zbioru wczesnych ziemniaków, zwłaszcza tych uprawianych pod włókniwą, zbierano truskawki. Ciepłe i słoneczne dni pozwoliły na sprawne prowadzenie sianokosów.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII 2016-VI 2017		VI 2017		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w tys. t	VI 2016 = 100	V 2017 = 100
Ziarno zbóż podstawowych ^b	73,3	94,1	2,1	24,3	80,2
w tym:					
pszenica.....	57,7	105,0	1,5	19,7	74,7
żyto	0,5	145,4	0,0	x	57,9

a W okresie styczeń-czerwiec 2017 r bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje: pszenicę, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto; łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego.

W okresie lipiec 2016 r.- czerwiec 2017 r. **skup zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) wyniósł 73,3 tys. t i był o 5,9% mniejszy niż odpowiednio przed rokiem. Skup pszenicy w tym okresie był większy o 5,0%, a żyta – o 45,4%. W czerwcu br. dostawy zbóż do skupu były mniejsze niż przed miesiącem i przed rokiem (odpowiednio o 19,8% i o 75,7%).

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I-VI 2017		VI 2017		
	w tys. t	I-VI 2016 = 100	w tys. t	VI 2016 = 100	V 2017 = 100
Żywiec rzeźny ^b	35,1	87,3	5,7	93,1	95,2
w tym:					
bydło (bez cieląt).....	3,2	147,1	6,6	128,4	162,0
trzoda chlewna.....	11,2	92,6	1,9	91,1	99,3
drób	20,3	80,1	3,1	89,1	85,1
Mleko ^c	90,1	103,3	15,8	107,9	99,2

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w wadze żywej. c W milionach litrów.

Od początku br. producenci z województwa świętokrzyskiego dostarczyli do skupu 35,1 tys. t **żywca rzeźnego** (w wadze żywej), tj. o 12,7% mniej niż przed rokiem. Zmniejszoną podaż obserwowano w skupie żywca wieprzowego (o 7,4%) i drobiowego (o 19,9%), a zwiększoną w skupie żywca wołowego (o 47,1%). W czerwcu br. podaż żywca rzeźnego ogółem (5,7 tys. t) w ujęciu rocznym była niższa o 6,9%, a w ujęciu miesięcznym - o 4,8%.

¹ Przeciętne wartości temperatur i opadów obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych miesięcznych wartości z dwóch stacji hydrologiczno-meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanych w Kielcach i Sandomierzu.

Dostawy **mleka** do skupu w okresie styczeń-czerwiec br. (90,1 mln l) były o 3,3% większe niż w tym samym okresie 2016 r. W czerwcu br. skup mleka wyniósł 15,8 mln l i był o 0,8% mniejszy niż przed miesiącem i o 7,9% większy niż przed rokiem.

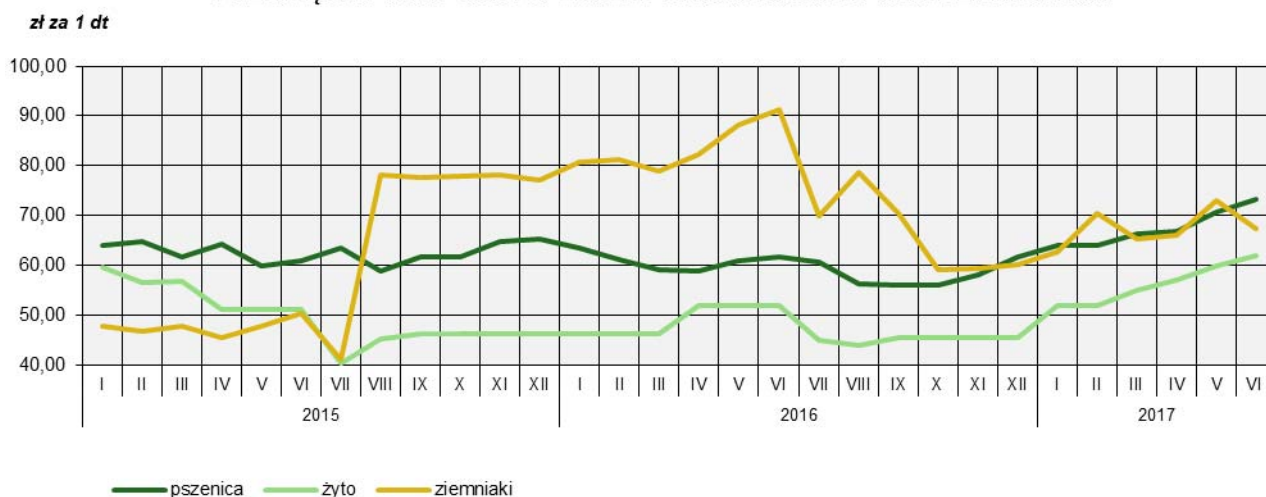
Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	VI 2017			I-VI 2017		VI 2017			I-VI 2017	
	zł	VI 2016 = 100	V 2017 = 100	zł	I-VI 2016 = 100	zł	VI 2016 = 100	V 2017 = 100	zł	I-VI 2016 = 100
Ziarno zbóż ^a za 1 dt:										
pszenica.....	73,39	118,9	103,7	66,11	108,4	74,98	110,1	101,7	72,63	107,3
żyto	62,00	x	103,3	54,17	104,2	55,31	94,8	91,3	57,08	105,3
Ziemniaki ^b za 1 dt.....	50,50	55,5	87,6	50,93	80,0	67,27	73,8	92,2	67,46	80,5
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej:										
w tym:										
bydło (bez cieląt).....	6,40	99,2	98,9	6,34	96,9	.	x	x	.	x
trzoda chlewna.....	5,57	116,0	101,3	5,14	120,1	5,55	117,3	98,6	5,29	110,9
drób	3,70	96,3	105,4	3,49	98,2	.	x	x	.	x
Zwierzęta gospodarskie za 1 szt.:										
krowa dojna.....	.	x	x	.	x	3140	98,6	95,6	3203	107,1
jałówka 1-rocza.....	.	x	x	.	x	2560	103,1	103,2	2543	112,0
prosię na chów.....	.	x	x	.	x	183,50	117,3	99,9	179,25	116,8
Mleko za 1 hl.....	123,31	134,6	99,3	124,10	129,3	.	x	x	.	x

^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach — jadalne późne.

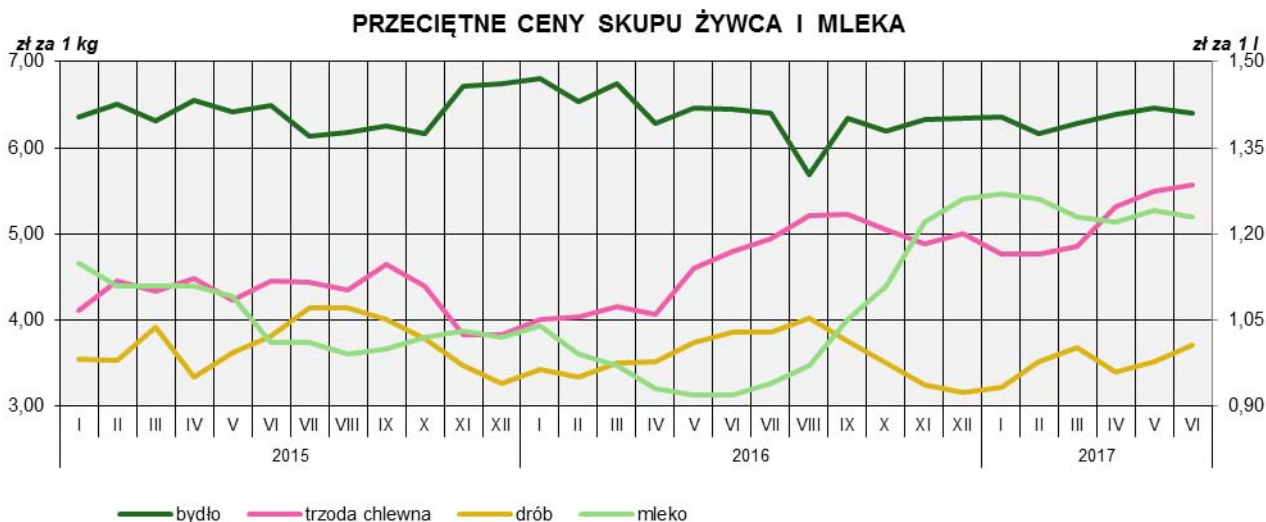
W okresie styczeń-czerwiec br. zarówno w skupie, jak i na targowiskach przeciętne ceny **pszenicy** i **żyta** były wyższe niż w tym samym okresie 2016 r. W czerwcu br. za 1 dt pszenicy w skupie płacono 73,39 zł, tj. więcej o 3,7% niż przed miesiącem i o 18,9% niż przed rokiem. Na targowiskach przeciętna cena pszenicy ukształtowała się na poziomie 74,98 zł/dt i była wyższa o 1,7% w ujęciu miesięcznym i o 10,1% w ujęciu rocznym. Cena skupu **żyta** w porównaniu z poprzednim miesiącem wzrosła o 3,3% (do 62,00 zł/dt), natomiast cena targowiskowa obniżyła się o 8,7% (do 55,31 zł/dt). W porównaniu z czerwcem ub. roku za żyto na targowiskach płacono o 5,2% mniej.

PRZECIĘTNE CENY SKUPU ZBÓŻ I TARGOWISKOWE CENY ZIEMNIAKÓW

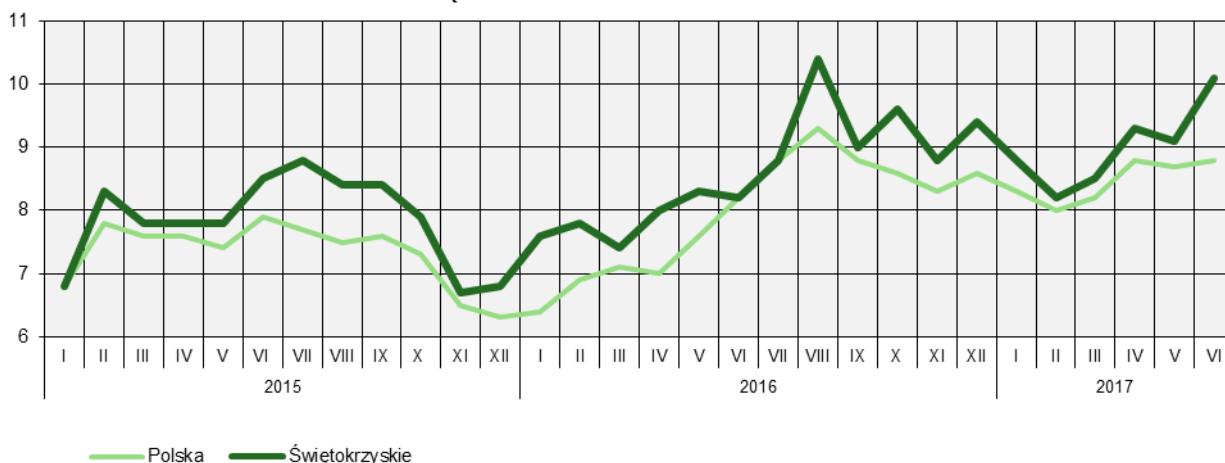
W czerwcu br. skupiono 0,1 tys t **ziemniaków**, tj. o 9,2% więcej niż przed miesiącem i o 49,0% mniej niż przed rokiem. Przy sezonowym spadku cen ziemniaków (o 12,4%) za 1 dt płacono o 44,5% mniej niż przed rokiem. Na targowiskach ceny ziemniaków jadalnych były niższe w ujęciu miesięcznym i w ujęciu rocznym odpowiednio o 7,8% i o 26,2%.

Czerwiec br. był czternastym z kolei miesiącem, w którym odnotowano wzrost cen **żywca wieprzowego** w skupie w ujęciu rocznym. Za 1 kg tego surowca płacono 5,57zł, tj. więcej o 16,0% niż przed rokiem i o 1,3% niż przed miesiącem. Średnia cena żywca wieprzowego w obrocie targowiskowym (5,55 zł/kg) kształtowała się powyżej poziomu sprzed roku, jednak poniżej poziomu sprzed miesiąca (odpowiednio: o 17,3% i o 1,4%).

Wzrost cen żywca wieprzowego w skupie i spadek cen żyta na targowiskach skutkowały poprawą wskaźnika rentowności produkcji trzody chlewnej. Relacja cen skupu trzody do cen żyta na targowiskach w czerwcu br. wyniosła 10,1 (wobec 9,1 przed miesiącem i 8,2 przed rokiem). Nieznacznie obniżyła się przeciętna cena **prosiąt** przeznaczonych do dalszego chowu w ujęciu miesięcznym. Na targowiskach za jedno prosię na chów płacono ok. 184 zł, tj. o 0,1% mniej niż w maju br. i o 17,3% więcej niż w czerwcu ub. roku.

RELACJA PRZECIĘTNYCH CEN SKUPU ŻYWCA WIEPRZOWEGO DO PRZECIĘTNYCH CEN ŻYTA NA TARGOWISKACH

Ceny skupu **żywca drobiowego** były wyższe w ujęciu miesięcznym, ale niższe w ujęciu rocznym. W czerwcu br. za 1 kg drobiu rzeźnego producenci otrzymywali przeciętnie 3,70 zł, tj. o 5,4% więcej niż w maju br. i o 3,7% mniej niż w czerwcu ub. roku.

W czerwcu br. nieznacznie obniżyły się ceny **żywca wołowego** w skupie. Średnia cena tego surowca wyniosła 6,40 zł/kg i była o 1,1% niższa w skali miesiąca oraz o 0,8% niższa w skali roku.

W czerwcu br. utrzymała się, notowana od września 2016 r., tendencja wzrostowa cen **mleka** w ujęciu rocznym. Średnia cena tego surowca w skupie (123,31 zł za 100 l) była o 34,6% wyższa niż rok temu, jednak o 0,7% niższa niż miesiąc temu.

W czerwcu br. przeciętna cena krowy dojnej (ok. 3140 zł/szt.) była niższa o 4,4% niż w maju br. i o 1,4% niż w czerwcu ub. roku. Cena jałówki jednorocznej (ok. 2560 zł/szt.) była wyższa o 3,2% w ujęciu miesięcznym oraz o 3,1% w ujęciu rocznym.

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Produkcja sprzedana przemysłu w czerwcu 2017 r. osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 2242,9 mln zł i była (w cenach stałych) większa o 9,1% niż przed rokiem oraz o 4,2% niż przed miesiącem.

Produkcja sprzedana w przetwórstwie przemysłowym, stanowiąca 84,5% produkcji przemysłowej, w porównaniu z czerwcem 2016 roku zwiększyła się o 11,6%. Wzrost wystąpił również w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – o 15,6%.

Wyższy niż w analogicznym miesiącu 2016 roku poziom produkcji sprzedanej wystąpił w 18 działach przemysłu (spośród 29 występujących w województwie), a niższy – w 11. Do wysokiego wzrostu w skali roku w znacznym stopniu przyczyniła się dynamicznie rosnąca produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, w której sprzedaż przekroczyła poziom sprzed roku – o 167,1%. Wysoki wzrost utrzymał się w produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 7,6%. Po spadku w maju znacznie zwiększyła się sprzedaż w gospodarce odpadami; odzysku surowców – o 19,9%. Drugi miesiąc z rzędu, choć wolniej niż w maju b.r., rosła produkcja maszyn i urządzeń – o 5,4%. Na przeciwnym biegunie znalazła się produkcja wyrobów z metali, która po wzroście w maju br. zmalała o 21,5%. Wyraźny spadek w skali roku w dalszym ciągu notowano również m. in. w produkcji artykułów spożywczych – o 9,4%.

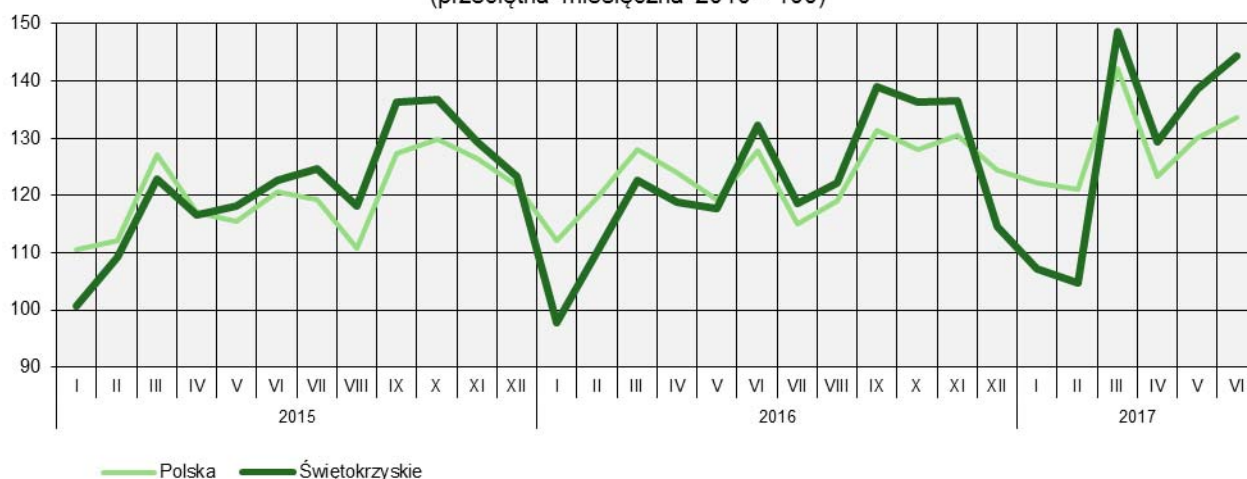
Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	VI 2017	I–VI 2017	
		analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach
O g ó ł e m	109,1	113,7	100,0
w tym:			
Przetwórstwo przemysłowe.....	111,6	116,1	84,5
w tym produkcja:			
artykułów spożywczych.....	90,6	96,3	13,4
wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	100,8	105,6	2,7
wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....	90,8	92,0	3,2
wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.....	107,6	104,8	3,0
wyrobów z metali ^Δ	78,5	94,5	23,2
maszyn i urządzeń ^Δ	105,4	103,0	6,8
pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	267,1	342,6	4,7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	115,6	109,1	4,8
w tym:			
gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	119,9	115,1	3,4

W porównaniu z majem 2017 r. produkcja sprzedana w przetwórstwie przemysłowym wzrosła o 4,8%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 10,4%.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, w czerwcu 2017 r. wyniosła (w cenach bieżących) 35,1 tys. zł i była (w cenach stałych) o 0,1% mniejsza niż przed rokiem, przy wyższym o 9,2% przeciętnym zatrudnieniu i wzroście przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto o 9,3%.

DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU
(przeciętna miesięczna 2010 = 100)

Na przestrzeni I półrocza 2017 r. produkcja sprzedana przemysłu wyniosła (w cenach bieżących) 12449,1 mln zł i była (w cenach stałych) o 13,7% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Spośród działów o znaczącym udziale w sprzedaży zdecydowanie najszybciej rosła produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep. Dynamiczny wzrost sprzedaży w kolejnych miesiącach br. skutkowało tu osiągnięciem blisko trzyipółkrotnie wyższej produkcji niż rok wcześniej. Utrzymał się obserwowany w I kwartale wzrost sprzedaży w gospodarce odpadami; odzysku surowców, która na przestrzeni 6 miesięcy zwiększyła się o 15,1%, a także w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny, w której wyniósł 5,6% oraz w produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 4,8%. Znaczący spadek wystąpił natomiast w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 8,0%. Podobnie jak w I kwartale br. malała produkcja wyrobów z metali, która zmniejszyła się o 5,5%. Spadek sprzedaży w kolejnych miesiącach II kwartału przyczynił się także do obniżenia w I półroczu produkcji artykułów spożywczych – o 3,7%.

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) w czerwcu 2017 r. wyniosła 313,2 mln zł i była o 3,7% mniejsza niż przed rokiem.

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego wyniosła (w cenach bieżących) 32,4 tys. zł i była wyższa niż przed rokiem o 3,2%.

Przeciętne zatrudnienie w budownictwie było w czerwcu 2017 r. o 6,7% niższe niż przed rokiem, przy wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 3,8%.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) w czerwcu 2017 r. ukształtowała się na poziomie 173,5 mln zł i stanowiła 55,4% ogółu produkcji sprzedanej budownictwa. W stosunku do czerwca 2016 r. produkcja budowlano-montażowa wzrosła o 3,2%, a w odniesieniu do maja 2017 r. – o 25,9%. Wyższą produkcję budowlano-montażowej w skali roku odnotowano jedynie wśród przedsiębiorstw zajmujących się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej.

Dynamika i struktura produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	VI 2017	I–VI 2017	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
O g ó ł e m	103,2	103,4	100,0
Budowa budynków ^Δ	61,0	84,7	36,4
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	229,9	200,6	23,1
Roboty budowlane specjalistyczne.....	91,6	95,9	40,5

Wzrost produkcji budowlano-montażowej w porównaniu z majem 2017 r. odnotowano we wszystkich działach budownictwa. Zdecydowanie najwyższy był on w podmiotach, których podstawowy rodzaj działalności stanowi budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej, w których produkcja zwiększyła się o 82,6%. W przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty związane z budową budynków wzrost wyniósł 7,0%, natomiast

w jednostkach specjalizujących się w robotach budowlanych specjalistycznych produkcja budowlano-montażowa rosła najwolniej – o 1,1%.

W okresie styczeń-czerwiec 2017 r. odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej. Produkcja ukształtowała się na poziomie 736,8 mln zł, tj. o 3,4% wyższym od notowanego przed rokiem. Było to wynikiem osiągnięcia wysokiej dynamiki w firmach zajmujących się przede wszystkim budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, w których wzrost wyniósł 100,6%. W przedsiębiorstwach specjalizujących się w robotach budowlanych specjalistycznych oraz w jednostkach prowadzących działalność przede wszystkim w zakresie budowy budynków wystąpił natomiast spadek odpowiednio o 4,1% oraz 15,3%.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W czerwcu 2017 r. przekazano do użytkowania o 82,6% więcej mieszkań niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku, zwiększyła się również liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 44,9%). Zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (o 52,2%).

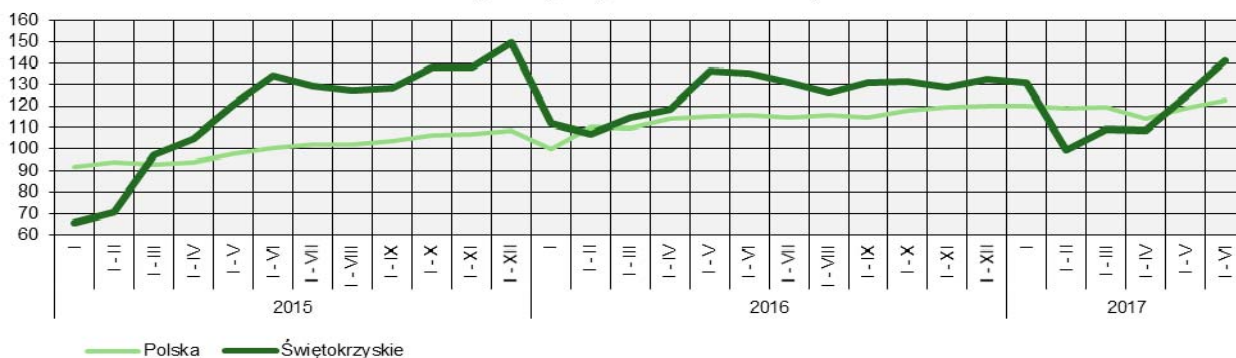
Według wstępnych danych², w czerwcu br. **przekazano do użytkowania 389 mieszkań**, tj. o 176 więcej niż przed rokiem. W badanym miesiącu inwestorzy indywidualni przekazali 214 mieszkań (55,0% ogólnej liczby oddanych mieszkań, w czerwcu ub. roku – 78,4%). Ponadto oddano do użytkowania 175 mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (45,0% ogółu, w czerwcu ub. roku – 21,6%). Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie świętokrzyskim w czerwcu br. stanowią 2,7% efektów krajowych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania **w I półroczu br.** kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania oddane do użytkowania			Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-VI 2016 = 100	
O g ó ł e m	1562	100,0	104,2	116,3
Indywidualne	1253	80,2	111,0	131,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	309	19,8	92,0	56,0
Spółdzielcze.....	-	-	x	x
Komunalne.....	-	-	x	x
Spółeczne czynszowe.....	-	-	x	x
Zakładowe.....	-	-	x	x

W okresie styczeń-czerwiec br. oddano do użytkowania 1562 mieszkania tj. o 4,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost liczby zrealizowanych mieszkań odnotowano w budownictwie indywidualnym. Natomiast liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem była mniejsza niż przed rokiem. W badanym okresie nie oddano żadnego mieszkania: spółdzielczego, komunalnego, społecznego czynszowego oraz zakładowego.

DYNAMIKA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA
(analogiczny okres 2010 = 100)

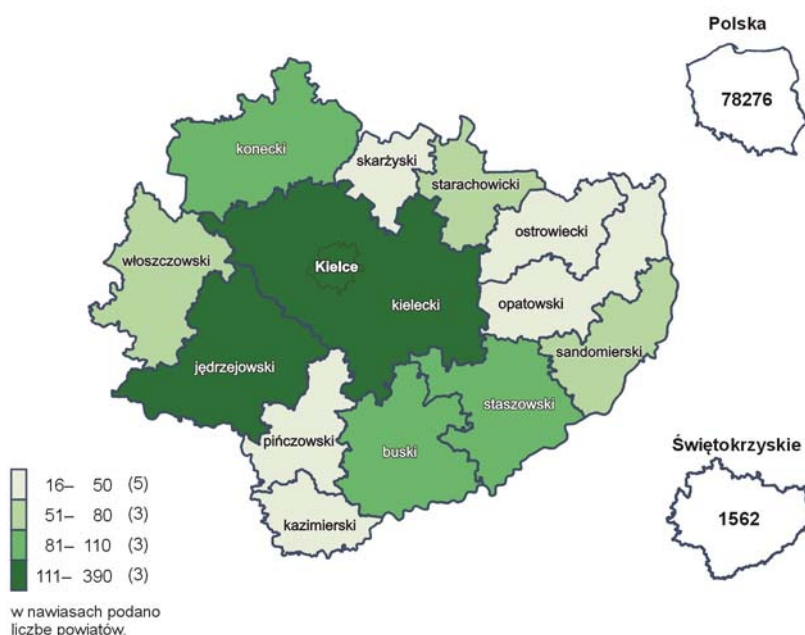

Przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania w okresie sześciu miesięcy br. wyniosła 116,3 m² i była o 4,3 m² większa niż mieszkania oddanego w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – o 4,4 m², natomiast w budownictwie indywidualnym przeciętna powierzchnia użytkowa była mniejsza niż przed rokiem – o 1,3 m².

W I półroczu najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w m. Kielce – 390, powiecie kieleckim – 347 oraz jędrzejewskim – 185. Najmniej mieszkań wybudowano w powiatach: kazimierskim – 16, pińczowskim – 31, opatowskim – 37, ostrowieckim – 43 oraz skarżyskim – 46.

Mieszkania o największej powierzchni użytkowej powstały w powiecie kazimierskim – 181,4 m² oraz staszowskim 161,4 m². Najmniejsze mieszkania wybudowano w m. Kielce – 66,0 m².

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG POWIATÓW W I PÓŁROCZU 2017 R.

W czerwcu br. **wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym** na realizację 324 mieszkań – o 52,2% mniej niż w analogicznym miesiącu ub. roku. Inwestycje indywidualne stanowiły wszystkie mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym.

W analizowanym miesiącu **rozpoczęto budowę** 526 mieszkań – o 44,9% więcej niż przed rokiem. Z ogólnej liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto 78,5% stanowiły inwestycje indywidualne, zaś pozostałe 21,5% to mieszkania budowane na sprzedaż lub wynajem.

Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto **w I półroczu br.** kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na budowę, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-VI 2016 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-VI 2016 = 100
O g ó ł e m	2104	100,0	91,2	2121	100,0	117,7
Indywidualne	1695	80,5	109,2	1606	75,7	114,5
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	391	18,6	53,1	515	24,3	129,1
Spółdzielcze	-	-	x	-	-	x
Komunalne	18	0,9	94,7	-	-	x
Spółeczne czynszowe	-	-	x	-	-	x
Zakładowe	-	-	x	-	-	x

² Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

W okresie styczeń-czerwiec wśród mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 80,5% stanowiły mieszkania budowane przez inwestorów indywidualnych. W przypadku mieszkań, których budowę rozpoczęto inwestycje indywidualne stanowiły 75,7%.

RYNEK WEWNĘTRZNY

W czerwcu br., w ujęciu rocznym, zanotowano wzrost (w cenach bieżących) **sprzedaży detalicznej** (o 9,8%) oraz spadek **sprzedaży hurtowej** (o 7,9%).

W odniesieniu do czerwca 2016 r., wśród grup podmiotów handlowych i niehandlowych o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem, większą niż przed rokiem sprzedaż odnotowano w grupach: „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (o 37,3%), „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (o 7,6%) oraz „żywność, napoje i wyroby tytoniowe” (o 1,1%). Największy natomiast spadek sprzedaży detalicznej, podobnie jak przed miesiącem, dotyczył przedsiębiorstw zaklasyfikowanych do grupy „pozostałe” (o 18,1%).

Dynamika i struktura sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	VI 2017	I-VI 2017	
		analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach
O g ó ł e m ^a	109,8	107,7	100,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	137,3	123,6	11,4
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,1	99,7	29,1
Tekstylnia, odzież, obuwie	133,8	122,8	1,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach.....	107,6	96,1	2,6
Pozostałe	81,9	79,4	22,7

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

W stosunku do maja br. wartość sprzedaży detalicznej zrealizowanej w czerwcu 2017 r. przez jednostki handlowe i niehandlowe zwiększyła się o 1,4%. Wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem, największy wzrost zanotowały przedsiębiorstwa zgrupowane w kategorii „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (o 21,7%). Większa niż przed miesiącem sprzedaż wystąpiła także w grupach: „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (6,7%) oraz „żywność, napoje i wyroby tytoniowe” (0,7%). Z kolei spadek sprzedaży detalicznej zanotowały przedsiębiorstwa zgrupowane w kategorii „pozostałe” (o 3,9%).

W okresie styczeń-czerwiec br. w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r., poziom sprzedaży detalicznej wzrósł o 7,7%.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych województwa świętokrzyskiego w czerwcu br. była mniejsza o 16,0% od notowanej przed miesiącem i o 9,0% mniejsza niż przed rokiem. Sprzedaż realizowana przez przedsiębiorstwa hurtowe ukształtowała się również na poziomie niższym zarówno w odniesieniu do miesiąca poprzedniego (o 18,3%), jak i w stosunku do roku ubiegłego (o 10,3%).

W I półroczu br., w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r., sprzedaż hurtowa zarówno w przedsiębiorstwach handlowych, jak i przedsiębiorstwach hurtowych zmniejszyła się o 1,4%.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2016 r.													
B – 2017 r.													
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a (w tys. osób)	A	111,5	111,9	111,9	112,1	112,3	112,8	112,8	112,0	111,9	112,5	112,8	112,6
	B	115,2	115,6	118,3	118,2	118,4	118,8						
poprzedni miesiąc = 100	A	101,2	100,3	100,0	100,2	100,1	100,5	100,0	99,3	99,8	100,6	100,2	99,9
	B	102,3	100,3	102,4	99,9	100,2	100,3						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	101,4	102,0	102,3	102,8	102,8	103,0	102,7	101,9	101,5	101,8	102,2	102,2
	B	103,3	103,3	105,7	105,4	105,4	105,3						
Bezrobotni zarejestrowani ^b (w tys. osób)	A	70,2	69,8	67,7	63,9	62,0	59,6	58,6	57,8	56,8	55,9	56,7	57,1
	B	59,6	58,7	55,4	52,1	50,3	47,9						
Stopa bezrobocia ^{bc} (w %).....	A	13,1	13,0	12,6	12,0	11,7	11,3	11,1	11,0	10,8	10,6	10,8	10,8
	B	11,1	11,0	10,4	9,9	9,5	9,1						
Oferty pracy (zgłoszone w ciągu miesiąca)	A	2491	5048	4097	4582	3531	4267	3529	3512	3881	2670	2296	2030
	B	3267	4532	4542	3735	3866	4025						
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy ^b	A	48	31	30	30	28	20	26	20	22	28	32	35
	B	30	22	20	22	19	15						
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	A	3351,14	3415,66	3573,59	3543,24	3509,29	3533,42	3607,10	3557,99	3575,08	3602,59	3658,72	3752,98
	B	3545,43	3548,11	3821,97	3764,97	3776,96	3835,01						
poprzedni miesiąc = 100	A	93,9	101,9	104,6	99,2	99,0	100,7	102,1	98,6	100,5	100,8	101,6	102,6
	B	94,5	100,1	107,7	98,5	100,3	101,5						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	102,1	102,5	102,3	103,0	103,9	102,9	102,2	102,4	103,1	103,5	103,5	105,2
	B	105,8	103,9	107,0	106,3	107,6	108,5						
Wskaźnik cen:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^d :													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	A	.	.	98,8	.	.	99,0	.	.	99,3	.	.	100,5
	B	.	.	102,3	.	.	.						

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stan w końcu okresu. ^c Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, szacowanej na koniec każdego miesiąca. ^d W kwartale.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2016 r.													
B – 2017 r.													
Wskaźnik cen (dok.):													
skupu ziarna zbóż:													
poprzedni miesiąc = 100	A	97,0	97,7	97,1	99,2	102,6	102,4	96,5	92,3	99,6	101,1	104,5	106,4
	B	103,0	101,1	102,9	100,7	105,2	102,4						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	98,6	95,7	98,6	94,7	102,6	101,9	97,9	96,0	90,8	92,2	90,3	104,3
	B	101,6	105,1	111,4	113,0	115,9	115,9						
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):													
poprzedni miesiąc = 100	A	101,0	95,9	103,2	93,3	102,7	99,8	99,3	88,9	111,4	97,7	102,2	100,1
	B	100,4	97,1	101,9	101,6	101,2	98,9						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	107,1	100,4	106,7	95,9	100,5	99,2	104,2	92,2	101,2	100,5	94,1	93,9
	B	93,4	94,5	93,3	101,6	100,1	99,2						
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:													
poprzedni miesiąc = 100	A	104,3	101,1	102,9	97,5	113,5	104,3	102,8	105,6	100,2	96,7	96,7	102,3
	B	95,5	99,9	101,8	109,6	103,5	101,3						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	97,4	90,8	96,0	90,5	108,8	108,0	111,2	119,8	112,3	115,1	127,7	130,3
	B	119,3	117,9	116,6	131,2	119,5	116,0						
Relacje cen skupu ^a żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta													
	A	7,6	7,8	7,4	8,0	8,3	8,2	8,8	10,4	9,0	9,6	8,8	9,4
	B	8,8	8,2	8,5	9,3	9,1	10,1						
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (w cenach stałych):													
poprzedni miesiąc = 100	A	79,3	112,8	111,3	96,8	99,1	112,4	89,6	103,1	113,9	98,1	100,2	83,8
	B	93,6	97,6	142,1	87,0	107,2*	104,2						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	97,1	101,1	99,8	101,9	99,5	107,9	95,0	103,3	102,0	99,8	105,6	92,9
	B	109,6	94,9	121,2	108,9	117,8*	109,1						
Produkcja budowlano-montażowa ^b (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	32,0	115,2	119,6	101,8	127,2	118,8	86,3	107,4	106,7	117,2	94,7	147,4
	B	31,1	116,2	125,8	88,6	125,8	125,9						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	94,1	125,9	110,4	88,3	102,0	97,9	90,5	83,6	77,0	108,6	98,1	109,8
	B	106,6	107,6	113,1	98,5	97,4	103,2						

^a Ceny bieżące bez VAT. ^b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2016 r.													
B – 2017 r.													
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	278	557	768	987	1286	1499	1725	1878	2107	2355	2627	3020
	B	324	517	732	904	1173	1562						
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	170,6	150,5	117,6	113,2	112,9	100,9	101,5	98,9	102,1	95,0	93,0	88,6
	B	116,5	92,8	95,3	91,6	91,2	104,2						
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	81,1	106,9	112,7	99,8	101,6	102,2	98,0	107,4	99,0	98,4	94,6	114,4
	B	80,1	102,1	116,8	94,3	108,2	101,4						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	100,0	105,1	101,0	101,9	103,7	103,9	101,3	110,1	109,6	106,2	111,7	112,4
	B	111,0	106,0	109,9	103,9	110,6	109,8						
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b :													
brutto ^c (w %)	A	.	.	3,3	.	.	5,6	.	.	4,3	.	.	4,5
	B	.	.	2,9	.	.	.						
netto ^d (w %)	A	.	.	2,7	.	.	5,2	.	.	3,8	.	.	4,0
	B	.	.	2,4	.	.	.						
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^b (w tys. zł; ceny bieżące).....	A	.	.	203027	.	.	465043	.	.	753451	.	.	1108245
	B	.	.	232470	.	.	.						
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące).....	A	.	.	62,4	.	.	62,6	.	.	71,6	.	.	74,8
	B	.	.	114,5	.	.	.						
Podmioty gospodarki narodowej ^e w rejestrze REGON (stan w końcu okresu).....	A	110533	110566	110650	110689	110883	110408	110762	110944	111030	111074	111034	111128
	B	110770	110822	111137	111378	111671	112021						
w tym spółki handlowe	A	6547	6610	6660	6720	6768	6806	6837	6859	6906	6948	6998	7044
	B	7083	7119	7140	7170	7712	7258						
w tym z udziałem kapitału zagranicznego.....	A	635	631	633	633	631	650	654	653	657	663	665	671
	B	673	673	674	679	684	694						

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane są prezentowane narastająco. ^c Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. ^d Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. ^e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

* Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.